

Verslag jaarvergadering 2010 Boer & Natuur ZWK
woensdag 31 maart 2010.
Plaats: Dorpshuis, Tolbert

Aanwezig: 45 personen waaronder alle bestuursleden en notulist.
Afwezig (mkg): Paul Taming

1a. Opening door de voorzitter Alex Datema

Alex D. opent de vergadering door allen welkom te heten. Hij heet in het bijzonder welkom Jos Hooijmeijer van de RUG, die deze avond iets over 'de vergrijzende grutto' vertelt. Hij memoreert dat er een enerverende periode achter de rug is. Zowel met betrekking tot financiën als bijvoorbeeld inschrijvingen van 'houtsingels' en weidevogels.

1b. Mededelingen

Mededelingen Alex Datema, de voorzitter van Boer en Natuur:

- Voor weidevogelgebieden is B&N gebiedscoördinator geworden. Onze verantwoordelijkheid is om het beheer 'goed te krijgen'. De inschrijving is met 100% overschreden. Dat betekent dat we moeten snoeien of moeten praten.
- Kleine natuurelementen: in samenwerking met LTO en Landschapsbeheer houden we ons daar mee bezig.
- De grens van 300 leden van B&N wordt bereikt! Het bestuur is zich bewust van het feit dat het contact met de leden belangrijk blijft.
- Er is nog steeds onzekerheid over de nieuwe financiering voor 2010.
- Professionalisering is het modewoord: we zetten steeds stapjes om tot een professionele organisatie te komen.
- In het bestuur is steeds actueel het scheiden van taken en verantwoordelijkheden. Fokke Dijkstra is centraal in onze organisatie. Hij treedt af als bestuurslid maar blijft coördinator. Het bestuur blijft verantwoordelijk!
- B&N moet gecertificeerd worden. Aan de hand van een handboek moet alles vastgelegd worden. :
- Er begint nu een discussie over verdeling van gelden, waar ANV's bij moeten zijn. In 2013 eindigt het systeem van toeslagrechten.
- Biomassa: samen met gemeenten en waterschappen wordt gekeken hoe e.e.a. gebundeld kan worden.
- Ook zegt Alex nog iets over landschapsfondsen en weidevogels.
- Het bestuur is erg blij met vrijwilligers en ambassadeurs.
- Grasbalen met wit, groen of zwart plastic: komt straks aan de orde.
- Het bestuur gaat een druk jaar tegemoet.
- Een speerpunt is: Ook burgerleden te trekken . We moeten dan wel duidelijk maken wat men er voor terug krijgt.

1c. We balen van wit

Op een ludieke wijze rolt Hilbrand Brandsma (bestuurslid en initiator) de witte folie van de zuil. De lichtgroene kleur komt tevoorschijn. Velen zetten hun handtekening op de zuil ten teken van het feit dat ze kiezen voor lichtgroene folie! (zie artikel in DvhN van 2 april 2010.)

2. Jos Hooijmeijer (RUG) "De vergrijzende grutto".

Dhr J. Hooijmeijer vertelt aan de hand van een presentatie over een grutto-onderzoek dat in Zuidwest Friesland is gedaan door de RUG van Groningen.

De inhoud van zijn verhaal volgt hier:

- **Een kaart met zomer- en overwinteringsgebieden:**
 - Zomer: een strook van IJsland Europa, Siberië
 - Winter: een strook van Iberië, via Midden-Afrika – Australië

- **Soorten grutto's**
 - Er zijn IJslandse grutto's, die over Nederland terugvliegen.
 - Taigagrutto's: grote grutto's
 - Australië: kleine grutto's
 - Nu zijn 45 % van de grutto's van Noord Europa in Nederland.
- **Hoe gaat het?**
 - In het begin van de 20^e eeuw was de landbouw in opkomst en er waren 120.000 broedparen.
 - Ook in de jaren '60 en '70 ging het goed
 - Na de jaren '70 nam het aantal grutto's af.
 - Hoe kwam dat?
 - Er waren minder graslanden door intensivering van de landbouw.
 - Verdichting van de openbare ruimte: wegen, beplanting.
 - Predatie.
- **Algemeen:**
 - Het gaat slecht met vogels, planten en vlinders.
 - Ook leeuweriken en grutto's worden bijna niet meer gezien.
 - In 1920 maakte Jac. Thijssen zich al zorgen over de vogelstand.
- **Onderzoek in ZW Friesland.**
 - In Zuid-West Friesland doet de RuG onderzoek naar het gedrag van grutto's. De wetenschappelijke vraag is waarom er minder grutto's zijn en vooral waarom er minder gruttjongen komen.
 - Wat is de oorzaak?: conditie van grutto's? mooi kleed van grutto's? timing van aankomst?
 - Er komen steeds minder grutto's. Eerst brachten grutto's 1 jong per paar groot en nu nog maar 0,2 jongen per paar. Dat is een terugloop van 80%.
 - Er zijn allerlei methodes toegepast om het gruttogedrag te registreren.
 - Gruttopopulatie daalt in elk geval dramatisch.
 - **Trek:** Grutto's trekken in het najaar met 75 km/h naar het zuiden: via Spanje en Portugal naar West-Afrikaanse gebieden. Het gaat hen om de rijstvelden. De trek terug gaat ook snel en langs ongeveer dezelfde route.
 - In ZWFriesland heeft men veel grutto's met een GPS-zender geïmplantéerd. Ook zijn ze geringd, zowel de volwassen grutto's als de kuikens. Het blijkt dat de meeste vogels terugkeren naar hun eigen stek.
 - Op basis van de zendergegevens is men meer over de trek van de grutto te weten gekomen:
 - Vogeltrek was niet altijd consistent en aan tijd gebonden. Trek naar het noorden en dan pas verder. Er zijn ook grutto's die in Zuid-Spanje blijven.
- **Conclusie**
 - Het gruttobestand loopt terug.
 - De grutto's worden gemiddeld 11 jaar oud.
 - De gruttoparen brengen slechts 0.2 jongen groot per jaar. Dat betekent dat het aantal grutto's snel terugloopt.
 - Omdat er minder jongen grootgebracht worden, **vergrijsst het gruttobestand**. Uiteindelijk verdwijnen de grutto's.
 - De terugloop is niet te wijten aan afschieten in Frankrijk. De grutto is in elk geval beschermd in de treklanden.
 - Oorzaken kunnen zijn:
 - De grutto's zijn in slechte conditie.
 - Het grasland is niet in goede conditie.
 - Predatie is groot.
 - Iedereen wordt opgeroepen om ringen te proberen te herkennen en te beschrijven. De ringen die bij de vogels dragen zijn met een verrekijker te herkennen.
 - Grutto's zijn nogal plaatsgetrouw, dus vogels uit ZW-Friesland zul je hier niet aantreffen.
- **Vragen van de leden:** *(beantwoord opgeschreven)*
 - 30% van de eenjarige vogels komt terug. Ze zijn dan ook al geslachtsrijp
 - Grutto's vliegen op grote trekhoogte. Dat is nog niet onderzocht.
 - Grutto's: Ze vliegen plotseling verticaal naar beneden om voedsel te zoeken. Op de trek is dat meestal rijst.

- Het is natuurlijk erg belangrijk dat in landen in het zuiden mensen bedreven worden in het registreren.
- Grutto's zijn in alle landen een beschermde vogel.
- 90% van de vogels komt ook terug. Dat wil niet zeggen dat ze allen een jong voortbrengen.
- Waarom broeden de grutto's soms zo laat? Dat kan komen van de te droge landerijen.
- Veel vragen zijn nog niet beantwoord.
- Misschien is een goede broedbiotoop = nat grasland wel het belangrijkste.
- **Misschien moeten we wel inzetten op een concentratie van bepaalde gebieden.**
- Vrouwtje/mannetje verhouding: Grutto's zijn trouw, dus als er één grutto wegvalt, verdwijnt de één of de ander naar een ander gebied.
- Grutto's vliegen op instinct terug. Dat is ook de uitkomst van onnatuurlijk uitgebroede vogels.

4. Pauze

5a. Jaarverslag 2009 (Jan van Miltenburg)

De secretaris Jan van Miltenburg leest het jaarverslag voor.
Het jaarverslag wordt als bijlage toegevoegd.

5b. Jaarrekening 2009 (Jacob van der Veen)

De jaarrekening kan door een ieder opgevraagd worden bij het bestuur. De begroting en andere financiële stukken worden niet algemeen verspreid. Ze kunnen ingezien worden op de algemene vergaderingen.

Toelichting op de gepresenteerde stukken via de beamer door de penningmeester Jacob van der Veen.

- **Begroting:** de begroting voor 2010 wordt nog niet gepresenteerd. Er is namelijk nog een onzekerheid m.b.t. de financiering over 2010.
- De provincie heeft wel een budget vrijgemaakt. De richtlijnen hoe de financiering wordt, zijn nog niet bekend. Het bestuur verwacht dat e.e.a. wel goed komt, maar de systematiek van financiering laat op zich wachten.
- **Uitleg van de penningmeester:**
 - *Bij Balans van 31 december 2009: (blz. 3)*
 - Voorraad houtsnippers is verkocht.
 - Spaarrekening: blijft ongeveer gelijk.
 - *Bij exploitatierekening 2009:(blz. 4)*
 - De grootste post: SANOS-gelden
 - Ecologisch bermbeheer geldt voor 55 kilometer van de gemeente Leek.
 - Lasten: Dotatie algemene reserve. Omdat de subsidieregeling in de toekomst onzeker is, wordt er een reserve opgebouwd.
 - De penningmeester spreekt uit dat het bestuur er trots op kan zijn dat er een voordeling saldo van ongeveer € 17.000,00 is opgebouwd in 2009.
- De voorzitter licht nog toe: De 3%-regeling blijft voorsnog gehandhaafd. Afhankelijk van het subsidiebeleid kan de regeling naar boven of naar beneden bijgesteld worden.

5c. Verslag kascommissie

- De heren Arjan Boer en Ale Hogerwerf doen verslag van hun kascontrole.
- De penningmeester heeft de financiën professioneel op orde.
- Er is veel werk verricht waarvoor dank verschuldigd is.
- De kwaliteit van de boekhouding is professioneel.
- De kascommissie stelt voor de penningmeester te dechargeren voor 2009.
- De vergadering neemt dat voorstel per acclamatie over.
 - *Verkiezing nieuw lid van de kascommissie*
- Dhr. Arjan Boer is aftredend als lid van de kascommissie. Dhr. Ale Hogerwerf blijft lid van de kascommissie en het nieuwe lid wordt dhr. Anne Riemersma.

6. Dotterbloem (ingelast agendapunt)

- Fokke Dijkstra licht de ontwikkelingen binnen de Stichting Dotterbloem toe:
- Er is 20 ha. aangekocht door Dotterbloem voor botanisch en weidevogelbeheer.
- Bij Lutjegast wordt 35 ha. aangekocht. Dat zijn wat hogere gronden. 20 ha. van het gebied wordt door Dotterbloem ingericht.
- Vraag: Waarom voert Dotterbloem geen predatiebeheer?
 - Fokke Dijkstra: Predatiebeheer is moeilijk te sturen. In overleg met Eendracht zal aan de Matsloot en het Wilgenpad de predatie in de gaten worden gehouden. Over predatie kan gepraat worden. Degene die dat wil, kan langs komen om e.e.a. eens te bespreken.

7. Bestuursverkiezingen

- Aftredende bestuursleden zijn *Fokke Dijkstra* en *Hilbrand Brandsma*.
- Fokke Dijkstra treedt af als bestuurslid maar blijft administrateur en coördinator van B&N.
- Voor Hilbrand Brandsma in de plaats loopt eerst tot de najaarsvergadering in het bestuur mee als potentieel bestuurslid: Pieter Brandsma.

8. Afscheid bestuursleden.

De voorzitter Alex Datema spreekt beide aftredende bestuursleden toe.(in het Grunnegers). Fokke Dijkstra en Hilbrand Brandsma zijn beiden bestuursleden van het eerste uur.

Fokke Dijkstra: Fokke is een van de grondleggers van Boer en Natuur. Fokke toont een brede betrokkenheid en weet overal wat van: weidevogels, houtsingels, bermbeheer, etc. Fokke is dan ook breed inzetbaar. Eigenlijk is Fokke **de stevige basis** van onze vereniging. Als Fokke iets opneemt komt het wel goed. Zijn kantoor: computers, briefjes, telefoon, ordners. Er is ordening in de chaos! Dat we niet zonder Fokke kunnen, blijkt wel uit het feit dat hij als coördinator direct bij B&N blijft betrokken!

Fokke wordt bedankt en hem wordt een boom aangeboden!

In zijn dankwoord memoreert Fokke nog de begingroep van Midwolde in.1998. In 2004 overgegaan in Boer en Natuur.

Hilbrand Brandsma is een heel andere bestuurder. Hij is iemand die weinig zegt maar als hij tijdens de vergaderingen begint met "Mag ik ook nog even wat zeggen?" dan weten de leden van het bestuur dat er iets belangrijks en iets praktisch komt. Hilbrand weet de discussies vaak terug te brengen naar de basis, brengt de discussie terug met de vraag "Wat hebben de leden er aan?" H. is een echte Westerkwartierder, daar is hij trots op. Zo rustig als hij is tijdens de vergaderingen, zo uitgelaten kan hij zijn tijdens de bestuursuitjes!

Ook Hilbrand wordt bedankt en ook hem wordt een boom aangeboden!

Hilbrand houdt zijn dankwoord kort door allen twee behartenswaardige Amerikaanse spreuken voor te houden (zijn ze wel origineel/ ehb): "If you want to have everything under control, all things go to slow." en "If you have reached a good thing, go away!"

9. Rondvraag

Alleen Jan van M. maakt gebruik van de rondvraag door op te merken dat er in mei aanstaande een symposium is in zaal Balk te Zuidhorn met als onderwerp **biomassa**. De precieze datum wordt nog bekend gemaakt.

10. Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering. de vergadering wordt nog getrakteerd op de gebruikelijke gehaktbal en een drankje.

6 april 2010

E.H.Bult (notulist)

Bijlage

Jaarverslag 2009

De secretaris geeft een kort verslag van een aantal activiteiten van Boer en Natuur Zuidelijk Westerkwartier.

1. B&N doet al 3 jaar lang samen met Landschapsbeheer mee aan het project houtsingels met achterstallig onderhoud. .25 kilometer houtsingels per jaar wordt onderhouden.
2. B&N heeft zich de laatste jaren met veel inzet geworpen op weidevogelbeheer. Het resultaat is niet over even goed: het weidevogelbestand loopt terug.
3. Om aan de SAN-voorwaarden te voldoen, heeft onze vereniging bijna 7000 elzen bij de leden afgeleverd.
4. Het bestuur vergadert elke maand. Onze notulist E.H.Bult maakt nagezet verslag van onze bijeenkomsten.
5. Dit jaar is het bestuur in het kader van teambuilding naar Nij Bosma Zathe geweest. Het bestuur heeft kennisgenomen van de weidevogelaanpak van de proefboerderij. Ook is mestvergisting uitvoering bekeken. De vergisting levert stroom en gas aan een nieuwbouwwijk in Leeuwarden.
6. Ons bestuur doet mee aan het provinciaal overleg van ANV's te Garmerwolde. Onze voorzitter Alex Datema is provinciaal voorzitter geworden. Hij vertegenwoordigt Groningen in het bestuur B&N te Drachten.
7. PR-activiteiten:
 - Nachtwandeling bij boer G. Knol
 - Deelname activiteiten bij Welkoop in Marum
 - Dag van het Landschap in Garmerwolde.
 - Landschapsdag in Niebert.
8. Er is veel gedaan om de SAN-systematiek om te zetten in ILG-systematiek in 2010.
9. In de herfst van 2009 is er begonnen met de intekening voor de komende jaren via de toolkit.
10. Het kledenaantal groeit gestaag en nadert de 300 leden.
11. In mei 2010 is er in Zuidhorn een symposium met als onderwerp : "Wat zijn de mogelijkheden met biomassa."

Jan van Miltenburg,
maart 2010

Natuurclub wil af van witte hooibalen *Dagbl. v. h. Woerden 24 april 2010*

Tolbert Witte hooibalen zijn ontsierend in het landschap. Daarom is actie nodig om loonbedrijven en boeren te bewegen een andere kleur te kiezen. Dat wil de agrarische natuurvereniging Zuidelijk Westerkwartier. De vereniging kwam woensdagavond bijeen in Het Dorpshuis in Tolbert. De bijeenkomst trok 45 leden. Driekwart van de aanwezige

boeren toonde zich volgens voorzitter Alex Datema van de natuurvereniging bereid een handtekening te plaatsen op een groengekleurde hooibaal. Het bestuur van de agrarische natuurvereniging hoopt met de handtekeningactie een discussie over dit onderwerp op gang te brengen in de regio.

Foto: Jan Willem van Vliet